

Juryrapport

Vernieuwend Initiatief Prijs Flevoland

1 april 2021

Iedere twee jaar gaat de provincie Flevoland op zoek naar vernieuwende plannen die bijdragen aan de waarde en ruimtelijke kwaliteit van het landschap en de identiteit van Flevoland. Denk aan het nut, de schoonheid, herkenbaarheid, toekomstwaarde en een gezonde balans tussen de mens en natuur. De provincie roept initiatiefnemers op om uitdagende en grensverleggende plannen in te dienen. Het initiatief dat het meest bijdraagt aan de waarde en kwaliteit van het landschap en de identiteit van Flevoland, krijgt hiervoor 15.000 euro.

Een team van experts, bestaande uit onafhankelijke deskundigen, heeft uit 20 ingezonden plannen drie interessante projecten genomineerd. Deze projecten zijn verbeeld in een driedimensionale presentatie. Vervolgens heeft de jury deze initiatieven beoordeeld op hun plan, 3D visualisatie, de pitch en motivatie van de initiatiefnemer(s).

Beoordeling 1 april

De jury, bestaande uit Jannemarie de Jonge, Hilde Blank, Eduard Plate, Bart Buijs, Eva Vriend en voorzitter Jan de Reus, heeft zich op 1 april 2021 gebogen over de drie genomineerde plannen. De jury is blij verrast door het enthousiasme van alle deelnemers en de plannen die zij hebben ingediend. De kwaliteit van de ideeën en de grote mate van diversiteit in ideeën hebben het de jury niet eenvoudig gemaakt om een keuze te maken. Temeer omdat de passie en overtuiging er bij alle plannen afspatte.

De indieners hebben plannen ontwikkeld waar potentie in zit om de ruimtelijke kwaliteit en de bouwcultuur van Flevoland naar een hoger niveau te brengen. En anderen op ideeën brengen zelf aan initiatieven te werken. De initiatieven kunnen allemaal van betekenis zijn voor Flevoland. Zij voorzien in een verscheidenheid aan maatschappelijke behoeften en laten volgens de jury de identiteit van Flevoland zien. Dat is een groot compliment waard.

De prijs is in het leven geroepen om het grensverleggend denken te stimuleren. De provincie is specifiek op zoek naar initiatieven die inspireren en van meerwaarde zijn voor de omgeving. Het 'VIP-gehalte' is dan ook omschreven als een belangrijke factor die mensen naar Flevoland kan trekken en de provincie op een vernieuwende manier in de spotlights zet. VIP Flevoland is een tweejaarlijks terugkomende prijs, waarbij elke editie een thema krijgt. Deze editie stond in het thema van 'Ruimte voor Initiatief'. Oftewel het nemen van initiatief vanuit de samenleving voor het bereiken van maatschappelijke behoefte.

Winnaar Natuurbeleefplaats De Rentmeester

De jury heeft na intensief beraad het uitgebreide plan van Natuurbeleefplaats De Rentmeester aangewezen als winnaar van de allereerste Vernieuwend Initiatief Prijs Flevoland. Zij zag in dit plan de criteria uit het regelement het beste in onderlinge samenhang terug. De jury bedankt de andere twee initiatieven, Groepsaccommodatie Eigen Wijze en Pioniers Panorama, voor hun inzet en ongekend enthousiasme en professionaliteit. Ze hoopt dat ook deze initiatiefnemers zich blijvend zullen inzetten voor de ruimtelijke kwaliteit en identiteit van Flevoland.

Winnaar Natuurbeleefplaats De Rentmeester

Natuurbeleefplaats De Rentmeester blinkt uit in zijn goed doordachte en uitgewerkte planvorming. Dit initiatief sluit uitstekend aan bij het thema van deze editie: Ruimte voor Initiatief. Het plan is vernieuwend voor Urk en haar omgeving, zowel in concept en architectuur als in de andere facetten van het plan.

Het plan kenmerkt zich door een goede samenhang tussen de verschillende onderdelen van het plan: de plek en de maatschappelijk meerwaarde. Het gebouw is opgebouwd uit geramde aarde (een methode om muren op te bouwen van klei, water en stabilisator) uit de omgeving. Het maaiveld wordt opgetild en sluit qua vormgeving aan bij het patroon van de moestuinen en qua functie bij de omgeving. De beleving, maatschappelijke meerwaarde en totale ervaring van de groene en agrarische omgeving wordt centraal gesteld. De jury ziet als een grote meerwaarde in het inhoudelijk programma dat dit vanuit de 'rentmeesters-overtuiging' van de gemeenschap tot stand komt; educatie over voeding, duurzaamheid, gezondheid en de relatie met de natuur. Het initiatief legt de verbinding tussen een inhoudelijk programma en de uitstraling van het plan. De jury heeft bewondering voor het verkregen lokale draagvlak en de integratie met de omgeving. Ze ziet de betrokkenheid van andere partijen terug in het betrekken van IVN, GGD, de samenwerking met de jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt en de duidelijke visie op de uitvoering. Die visie is gestoeld op de maatschappelijke en lokale behoeften. Het plan is direct verbonden met het rondje Urk (een afwisselende wandeling die verbonden is met het oude centrum van Urk). Dit plan voegt een functie toe aan deze route. Daardoor ziet de jury dat de Natuurbeleefplaats een trekpleister kan worden met een bovenlokaal karakter, die bovendien ruimte biedt aan blijvende recreatie in aanvulling op de recreatie in het oude dorp van Urk. De jury beaamt de ontwikkelingskracht vanuit de lokale gemeenschap en gelooft in een bovenlokaal karakter door de drive van de vrije denkwijze die hier tot uiting is gekomen. Wanneer diezelfde motivatie aan de dag wordt gelegd in de uitvoering, heeft de jury het volste vertrouwen in een geslaagd resultaat. Daar komt bij dat de realisatie van dit plan een ontmoetingsplek en identiteitsdrager kan zijn voor eventuele toekomstige gebiedsontwikkeling. De jury denkt bijvoorbeeld hierbij aan het opnieuw leven in blazen van een oude traditie van de fruitbomen in de wijk die altijd hebben bijgedragen aan een eigen voedselvoorziening.

Tot slot wil de jury de initiatiefnemers als advies meegeven om de locatie van de moestuinen aantrekkelijker te maken door bijvoorbeeld de hekken te vervangen door hagen. De koppeling met de bestaande moestuinen kan sterker, ook door samen te streven naar een duurzame manier van telen. Zo kan er – geheel in lijn met de uitgangspunten van het plan – een meer open cultuur worden gecreëerd. Daarnaast is de jury van mening dat het ontwerp van de openbare ruimte meer onderdeel kan worden van de rentmeestersfilosofie waar de indieners voor staan, o.a. door de locatie en inrichting van de parkeerplaats, sortiment en materiaalgebruik.

Pioniers Panorama Zeewolde

De jury heeft veel respect voor de het initiatief omdat de gekozen plek, de overgangszone van bossen tussen Zeewolde en het agrarisch achterland, aandacht verdient. Dat wordt op deze manier door de initiatiefnemers goed geagendeerd. De jury vindt het sterk dat dit plan als een poort gaat functioneren om mensen naar Horsterwold te trekken. Ook kan het een stimulans zijn om inwoners van Zeewolde te binden die zich anders wellicht elders vestigen door een aantrekkelijk woonmilieu. De aanlegroute om hier verschillende archetypes van boerderijen uit Nederland te bouwen en daar eigentijdse functies aan te koppelen, vindt de jury een uitdagend uitgangspunt. Het plan is vernieuwend door te mengen in functioneel gebruik (wonen, werken, natuur en landbouw). Hoewel de gekozen archetypen uitnodigen tot specifieke programmering mist de jury een eigentijdse vertaling van de archetypen. De jury mist daarnaast de koppeling met de boerderij van de toekomst en de mogelijkheid om lokale verbindingen met onderwijsinstellingen en enthousiaste nieuwe pionierende agrariërs een belangrijke plek te geven in het plan. Het mengen van de functies en het grote aandeel groene leefomgeving in een landgoedsetting werkt hier goed. Daarbij tekent de jury wel aan dat het gebied daadwerkelijk openbaar zou moeten blijven, ook bij nadere ontwikkeling. De belofte wordt hier gemaakt dat de verschillende elementen (archetypes en innovatieve landbouw) binnen de coöperatieve boerderij met elkaar worden verbonden en een de brug te slaan naar de toekomst. Dit laatste vraagt om een concretere uitwerking om de jury voldoende te overtuigen.

Vakantiepark Eigen Wijze Bant

De initiatiefnemers hebben duidelijke intenties rondom de identiteit van de plek. Het concept verwijst naar de gedachte dat we op de oude zeebodem staan. De jury ondersteunt de strategie om buiten het park te kijken en het initiatief te verbinden aan de kwaliteiten uit de omgeving. Het ruimtelijk uitzetten van het grotere geheel met relaties en verbindingen had het verhaal sterker kunnen maken. Het plan speelt in op de geschiedenis en vertelt een verhaal van Flevoland. Op diezelfde zeebodem zijn nieuwe uitdagingen en aandachtspunten te vinden, zoals het inklinken van de bodem en de zeespiegelstijging. De jury ziet kansen voor de initiatiefnemers om ook dat verhaal mee te nemen in de gekozen vormgeving waardoor het verhaal van deze plek nog sprekender uit de verf komt.

Deze groepsaccommodatie wordt opgebouwd uit hergebruikte materialen, gegrond op een filosofie die ook verder uitgerold wordt over het park. De jury heeft er bewondering voor dat een vakantiepark op een meer circulaire manier gaat werken met materialen. De jury ziet hierin een positieve beweging en is zich bewust van de dagelijkse uitdagingen van ondernemers. Er is dan ook rekening gehouden met haalbaarheid. De jury had voor deze prijs graag gezien dat dit circulaire denken een stap verder zou gaan en als ontwerpmotief zou fungeren, waarmee het ook terug te zien zou zijn in de vormgeving van de architectuur. Ze raadt aan het circulair bouwen als dragende kracht van het ontwerp te laten fungeren en daarmee te bouwen aan een nieuw herkenbare stroming in de architectuur ('bouwcultuur').